

УДК 687.016

СТІЙКІСТЬ ОДЯГУ ДЛЯ КОНЦЕПЦІЇ ФЕШН-ІНДУСТРІЇ

СМИКАЛО Катерина¹, ЄФІМЧУК Галина¹, ЗАКОРА Оксана²

¹Луцький національний технічний університет, Луцьк, Україна

¹Херсонський національний технічний університет, Херсон, Україна

k.smykalo@lutsk-ntu.com.ua

Виготовлення одягу нарівні з іншими виробництвами забруднює оточуюче середовище, тому до споживання речей необхідно підходити більш виважено. Соціальні течії, що виникають внаслідок переосмислення філософії споживання, обумовили появу тренду «стійкість одягу», тобто виготовлення швейних виробів з урахуванням екологічних проблем, яких торкається індустрія моди. Даний тренд обумовлює зміни соціальної, економічної, виробничої та іншої діяльності людини, тому необхідно завчасно продумати стратегію реорганізації у відповідних сферах. Зокрема, у сфері виробничої діяльності доцільно реорганізовувати підприємства на більш екологічні, під час виготовлення одягу необхідно враховувати його зносостійкість, естетику, універсальність крою, витривалість фурнітури і загальну уніфікацію для споживачів. Також необхідно стимулювати торгівлю одягом, що був у вжитку, відрегулювати механізм його реалізації. Перспективним напрямком є цифрова мода, яка нівелює виробництво одягу у реальному вимірі.

Ключові слова: *стійкість одягу, швейні вироби, одяг, властивості, швейне виробництво, цифрова мода*

ВСТУП

Фешн-індустрія задовольняє постійно зростаючий рівень споживання одягу, відтак збільшується використання цінних природних ресурсів. За прогнозами [1] очікується, що у 2030 році для виробництва одягу у світі буде використано близько 118 мільярдів кубічних метрів води. Такі зростаючі темпи споживання беззаперечно мають екологічні наслідки, які змушують соціум переглянути ставлення до одягу та предметів гардеробу. Сьогодні все більше набирає популярності екологічна поведінка, коли до споживання товарів люди підходять свідомо, намагаючись скоротити зайві покупки та використовувати лише необхідне протягом максимально тривалого часу. Такі зміни у філософії споживання обумовили виникнення нового соціального тренду – стійкість (сталість) одягу [2]. Даний термін позначає концепцію фешн-індустрії, коли процес виробництва одягу максимально враховує і мінімізує шкідливі наслідки, яких торкається індустрія моди. Так, текстильні виробництва змінюють технології виготовлення матеріалів на більш екологічні, створюються

торгівельні майданчики стокового (нерозпроданого) одягу, медіа-особистості популяризують купівлю вживаного одягу тощо. Такий соціальний напрямок має велику кількість прихильників у багатьох країнах світу, тому заслуговує більш детального вивчення зі сторони спеціалістів легкої промисловості.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Філософія стійкості одягу включає одночасно соціальні, виробничі і економічні зміни, тому даний процес потребує і одночасного регулювання у відповідних площинах. Враховуючи, що у суспільстві вже відбуваються соціальні процеси, спричинені явищем стійкості одягу, постає необхідність оцінити тенденції і перспективи змін виробничої стратегії підприємств швейної промисловості.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Фешн-індустрія включає у себе виробництво і дистрибуцію швейних виробів, відтак у контексті стійкості одягу постає потреба у необхідності модифікації для цих двох етапів, яка може містити такі зміни: використання модернізованого обладнання із зменшеним енергоспоживанням і тепловими викидами, мінімізацію волого-теплової обробки, загальне зниження трудомісткості процесу та інші аспекти стратегії екологізації виробництв [3]. Більш локальні зміни швейної технології стосуються якості одягу, а саме: зносостійкість матеріалу, естетика виробу, універсальність крою, витривалість фурнітури, загальна уніфікація виробів [4], діджиталізація одягу [5]. Зрозуміло, що зносостійкість є першою властивістю, яку необхідно змінювати у контексті стійкості одягу, адже саме тривалий термін його експлуатації дозволяє зменшувати витрати на нові речі, далі, відповідно, знижувати попит, і, з рештою, зменшувати об'єми продукції і матеріалоемність виробництва. Однак, окрім зносостійкості, на термін експлуатації впливає привабливість виробу, його зовнішній вигляд і ненабрідливість, тобто естетика виробу.

Естетизація є невід'ємною складовою для формування стійкості одягу [1]. Існують певні швейні вироби, які залишаються актуальними у кожному модному сезоні завдяки вдалому крою або його лаконічності (наприклад джинси, футболки, пальто прямого силуету тощо). Такий одяг довго носить, може перейти до іншого власника або бути модифікованим і використовуватися в інший спосіб (джинси переробляються на шорти, куртка – на жилет та інше), відтак термін експлуатації одягу може вимірюватися поколіннями. За таких умов виробництвом галузі швейної промисловості необхідно самостійно вирішувати питання суб'єктивного ставлення до терміну експлуатації одягу, а саме коли і за яких причин його подальше використання припиняється. Для цього можуть проводитись психологічні або соціальні опитування населення, і на основі отриманих даних розробляти виробничі плани з оновлення асортименту.

Для успішного існування швейного виробництва в умовах філософії стійкості одягу, окрім естетичних і споживчих властивостей, необхідно виготовляти вироби з універсальним кроєм. Для цього може бути запроваджена система взаємозаміни деталей крою, коли певна частина одягу може бути замінена на аналогічну або іншу [6]. Також варто приділяти увагу

уніфікації чоловічих і жіночих ознак крою, наприклад, розташування і вид застібок на певній половині пілочки, форми силуету тощо. Уніфікація у підході до крою розширює групу споживачів, що особливо має значення для країн з нерівномірним гендерним поділом населення. Розмірність одягу і вільне облягання є також важливим аспектом стійкості одягу, так як з плином часу антропологічні характеристики людини змінюються і виріб повинен передбачати певну пластичність форми.

Для стійкості одягу фурнітура є одночасно і вимогою, і способом регулювання терміну експлуатації виробу. Щоб виріб використовувався тривалий час, застібки, ґудзики та блискавки повинні працювати справно, так як вихід з ладу фурнітури може припинити використання виробу. Тому слід приділяти особливу увагу якості фурнітури, а також пришивного оздоблення для виготовлення одягу за концепцією його сталості.

Зміни у стратегії виробництва відповідно до течій стійкості одягу пов'язані і з його реалізацією. Якщо говорити про одяг одного власника, то особливої необхідності змінювати політику реалізації швейних виробів немає. Достатньо притримуватися соціальних трендів, популяризувати бренд, розпродувати залишки нереалізованого одягу тощо [7]. Однак, якщо мова йде про декількох власників, то необхідне економічне регулювання реалізації товарів, що були у вжитку. У розумінні споживачів вживаний одяг умовно поділяється на дві категорії: секонд-хенд та комісійні товари. Сьогодні такі товари складають серйозну конкуренцію вітчизняним швейним виробам, а правове забезпечення їх обігу відсутнє, не розроблено податкове регулювання продажу вживаних речей, відсутня практика прийому речей від населення на переробку, споживачі не захищені під час обміну вживаним одягом. З огляду на це, на державному рівні необхідно опрацювати легітимне забезпечення реалізації товарів, що були у вжитку, та розробляти заходи для захисту прав споживачів.

Діджиталізація моди є альтернативою змін у сфері виробництва і реалізації одягу для концепції його стійкості. Даний вид моди є інноваційним в усіх аспектах, так як одяг виготовляється не у реальному, а у цифровому просторі. Моделі одягу розробляються у колаборації із цифровими дизайнерами та існують тільки у віртуальній реальності. Враховуючи те, що віртуальний простір безпечніший і доступніший для людей, 3D тривимірне зображення одягу у майбутньому може скласти альтернативу традиційному текстильному одягу.

ВИСНОВКИ

Детальний аналіз змін, які необхідно впроваджувати для забезпечення стійкості одягу, показує, що дане явище стимулює підвищення якості текстильної і швейної продукції, спонукає розробляти продуманий дизайн виробів, впроваджувати енергозберігаючі технології виробництва, оптимізувати дистрибуцію виробів модної індустрії. Перспективою розвитку стійкості одягу є його перенесення у віртуальну реальність, що дозволить нівелювати витрати на виготовлення продукції з текстилю.

Для того, щоб уникати можливих негативних наслідків при зміні концепції фешн-індустрії, необхідно виважено реагувати на соціальні течії і впроваджувати запобіжні заходи у відповідних сферах суспільного розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Rausch T. M., Kopplin C. S. Bridge the gap: Consumers' purchase intention and behavior regarding sustainable clothing *Journal of Cleaner Production*. 2021. № 278. P. 123882.
2. Harris F., Roby H., Dibb S. Sustainable clothing: challenges, barriers and interventions for encouraging more sustainable consumer behaviour. *International Journal of Consumer Studies*, 2016. Т. 40, №. 3. pp. 309-318.
3. Пашкевич М.С., Паламарчук Т.О. Екологізація виробництва підприємств України // М.С. Пашкевич, Т.О. Паламарчук. URL: <http://www.economy. nauka. com. ua/index. php>. 2014. (дата звернення: 12.03.2021).
4. Niinimäki K., Hassi L., Emerging design strategies in sustainable production and consumption of textiles and clothing. *Journal of Cleaner Production*. 2011. № 19(16). P. 1876-1883.
5. Єфімчук Г. В., Назарчук М. В. Нові тенденції розробки одягу з використанням діджитал-технологій. *КиївTex&Fashion*. Київський національний університет технологій та дизайну, 2020. с. 130-132.
6. Мица В. В., Домбровська О. М. Використання трансформації під час проектування одягу для дітей. *Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки*, 2017. №. 4. С. 97-101.
7. Makasi A., Govender K. Sustainable marketing strategies in the context of a globalized clothing and textile (C&T) sector in Zimbabwe. *Problems and perspectives in management*, 2017. №. 15, Iss. 2 (cont. 1). pp. 288-300.

SMYKALO K., YEFIMCHUK H., ZAKORA O.

SUSTAINABILITY OF CLOTHING FOR THE UKRAINIAN FASHION INDUSTRY

The production of clothing, along with other industries, pollutes the environment, so consumption should be more balanced. Social trends resulting from a rethinking of the philosophy of consumption have led to a trend of sustainability of clothing. 'Sustainable' fashion refers to garments that have been made in a way that is mindful of the many environmental issues the fashion industry touches upon. However, this trend causes changes in social, economic and productive activities of mankind and therefore requires balanced decisions. In the field of production it is advisable to reorganize the company to a more eco-friendly, during the manufacture of clothing must take into account its durability, aesthetics, versatility of the cut, wear-resistance of accessories and its overall unification for consumers. It is also necessary to stimulate the trade in second-hand clothes and adjust the mechanism of its sale. A promising direction is digital fashion, which levels the production of clothing in reality.

Key words: sustainability of clothing, garments, clothing, properties, garment production, digital fashion.